

To: [redacted] [redacted]@rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 10/15/2020 9:50:20 AM
Subject: FW: Tussentijdse evaluatie rol RIVM in COVID-aanpak
Received: Thur 10/15/2020 9:50:21 AM
[Tussentijdse CvT evaluatie Terms of reference 141020.docx](#)

Fyi

Vriendelijke groet,

[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] <[redacted]@erasmusmc.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 11:43
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: Re: Tussentijdse evaluatie rol RIVM in COVID-aanpak

Beste [redacted]

N.a.v. ons gesprek heb ik een notitie gemaakt voor de CvT over de aanpak van de tussentijdse evaluatie. Ik stel voor dat Myrah die (met de onderstaande vragen) voorlegt aan de leden van de CvT. Verder hoor ik graag van Hans terug, hoe het RIVM aankijkt tegen het lijstje van concrete onderwerpen aan het einde van de notitie. Die zijn gedistilleerd uit de binnengekomen reacties van de CvT leden, maar moeten nog even goed worden gewogen. Allereerst is natuurlijk de vraag of het RIVM daadwerkelijk adviezen heeft uitgebracht over de betreffende onderwerpen - dat is voor de buitenwereld niet altijd duidelijk. Verder is wellicht is een bundeling wenselijk, en denk ik dat het onbevredigend is dat een meer gedragsmatig onderwerp mist. Ik heb daarover aan de CvT een vraag gesteld.

[redacted] hier is de tekst van een email aan de leden van de CvT:

Beste collega's,

N.a.v. de binnengekomen suggesties voor onderwerpen voor de tussentijdse evaluatie van de COVID-19 aanpak heb ik met [redacted] overlegd, en bijgaande notitie geschreven over de opzet van onze evaluatie. Graag jullie feedback, ook en in het bijzonder op de voorgestelde concrete onderwerpen voor de evaluatie. Zelf denk ik dat we nog een meer "gedragsmatig" onderwerp nodig hebben, om ook op dat vlak de wetenschappelijke kwaliteit van de RIVM inbreng te kunnen beoordelen. Intussen kijkt ook het RIVM naar de voorgestelde onderwerpen, omdat het geen zin heeft onderwerpen te selecteren waarop het RIVM geen adviezen heeft uitgebracht (voor de buitenwereld = de CvT is het immers niet steeds duidelijk wie wat heeft geadviseerd). Graag jullie reacties voor woensdag 21 oktober, zodat we verder kunnen met de voorbereiding van de bijeenkomst op 13 november.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 13 oktober 2020 19:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Tussentijdse evaluatie rol RIVM in COVID-aanpak

Geachte [redacted]

In navolging van onderstaande mail heb ik contact gehad met onze [redacted] [redacted].

Wat betreft de verplichting omtrent openbaarheid van de evaluatie, constateert [redacted] dat deze evaluatie WOBbaar is, aangezien het uiteindelijke oordeel als onderdeel van het Jaarverslag 2021 als eindontvanger de eigenaar RIVM heeft.

Verder hebben wij gesproken over de uitkomsten van de rechtszaken die gevoerd zijn en worden. Afgesproken is dat ik een abstract maak voor de Commissie, eventueel met links naar de rechtbankverslagen. De Commissie ontvangt dit zo snel mogelijk.

Nog enkele andere punten:

* Ik weet niet of u het al had gezien, maar de Algemene Rekenkamer heeft recentelijk haar rapport gepubliceerd: <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2020/09/23/testen-op-corona> <<https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.rekenkamer.nl%2Fpublicaties%2Frapporten%2F2020%2F09%2F23%2Ftesten-op-corona&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193692399&sdata=4F1AXOfeRhuPB2MMnf0dHoYSzNp7r9Pbknmd3lzx3Q8%3D&reserved=0>>.

* In het kader van informatievoorziening heeft het RIVM dit overzicht gemaakt.

https://www.databronnen-covid19.nl/Home?&sorteer=Naam_aflopend<https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.databronnen-covid19.nl%2FHome%3F%26sorteer%3DNaam_aflopend&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193702394&sdata=Z1HpowbddP2zxPEq0lezRKQbjRqyLgOsWaMeZSyG4XY%3D&reserved=0>

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 13 oktober 2020 13:36

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@erasmusmc.nl>

Onderwerp: RE: Tussentijdse evaluatie rol RIVM in COVID-aanpak

Geachte 5.1.2e

In het kort hetgeen zojuist besproken en een voorstel voor planning adhv besproken acties.

Afgesproken aanpak:

Aanpak (in aanloop naar) 13 november: de CvT stelt in onderlinge afstemming een aantal (vier a vijf) concrete vragen op. Op basis hiervan wordt documentatie opgevraagd. Daarna worden de gesprekken gevoerd, evt. gevolgd door aanvullende documentatie.

Voorgestelde vragen voor de experts: hoe is advies x tot stand gekomen, met welke wetenschappelijke onderbouwing? Hoe is omgegaan met (gebrek aan) wetenschappelijke evidentie, voortschrijdend inzicht? Hoe is de onafhankelijkheid geborgd?

Acties in (voorgestelde) tijd:

Week 42 (12 – 16 nov)

- * Opstellen vragen 5.1.2e
- * Nagaan openbaarheid evaluatie 5.1.2e

Week 43 (19 – 23 okt)

- * Vragen afstemmen met Commissieleden 5.1.2e
- * Vragen voorleggen 5.1.2e 5.1.2e
- * Afstemmen eigenaar?

Week 44 (26 – 30 oktober)

- * Opvragen documentatie 5.1.2e
- * Documentatie voorleggen CVT 5.1.2e

Week 45 (2 – 6 nov)

- * Voorbereiding CvT

Week 46 (9 – 13 nov)

- * Evaluatie

Tot slot:

Wat betreft eventuele communicatie is het wellicht handig om te weten dat ik ook senior communicatieadviseur ben. Daarnaast heb ik mensen in mijn netwerk heb die eventuele communicatie onafhankelijk zouden kunnen verzorgen.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e <5.1.2e@erasmusmc.nl> <5.1.2e@erasmusmc.nl>>

Sent: maandag 5 oktober 2020 12:24

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl> <5.1.2e@rivm.nl>>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl> <5.1.2e@rivm.nl>>

Subject: Tussentijdse evaluatie rol RIVM in COVID-aanpak

Dag 5.1.2e

Bij terugkeer van vakantie vond ik een overzicht, door 5.1.2e gemaakt, van onderwerpen die door de leden van de CvT zijn aangedragen voor de tussentijdse evaluatie van de rol van het RIVM in de aanpak van de COVID-19 epidemie.

Zoals afgesproken overleg ik nu graag even verder met je over de "terms of reference" van deze evaluatie, want dit luistert natuurlijk nauw. Kunnen we daar in de loop van deze week even telefonisch over spreken? Het lijkt me handig als 5.1.2e daar even bij aansluit.

Hieronder een aanzet, graag je reflectie, aanvullingen en verdere gedachten.

1. Algemene vraagstelling.

"Wat was de wetenschappelijke kwaliteit van de inbreng van het RIVM in de aanpak van de COVID-19 epidemie in Nederland in de eerste helft van 2020, en in hoeverre kwam die inbreng onafhankelijk tot stand?"

Zoals eerder besproken gaat het uitdrukkelijk "slechts" om de inbreng van het RIVM, en niet over bijvoorbeeld de uiteindelijke adviezen van het OMT. Ik stel verder voor, de evaluatie te richten op de aanpak van de "eerste golf", om met enige afstand te kunnen oordelen.

2. Informatie te gebruiken voor de beoordeling.

Voor onze beoordeling hebben we informatie nodig over wat het RIVM precies heeft ingebracht in het OMT en/of andere elementen van het beleidsproces, bij voorkeur in de vorm van schriftelijke documentatie (notities, powerpoint presentaties, informatie gepubliceerd op de RIVM website, e.d.). De CvT ontvangt een bundeling hiervan graag ruim voor de bijeenkomst in november. In aanvulling hierop kunnen senior-onderzoekers van het RIVM tijdens deze bijeenkomst een mondelinge toelichting geven.

3. Onderwerpen voor de beoordeling.

De CvT maakt voorafgaand aan de bijeenkomst in november een lijst met vragen/onderwerpen/discussiepunten, zodat het RIVM zich op de beantwoording kan voorbereiden. De eerste inventarisatie laat een mix zien van concrete vragen (zoals over de modelberekeningen van verwachte aantallen doden, het aanvankelijke idee om kudde-immuniteit te laten ontstaan, de onderbouwing van het mondkapjesadvies, de aanvankelijk te strenge casusdefinitie bij het testbeleid, het advies over beschermingsmiddelen in verpleeghuizen, en de rol van aerosolen) en abstractere/algemenere vragen (zoals over de omgang met onzekerheid en voortschrijdend inzicht, de onderzoeksprogrammering, en de (on)afhankelijkheid van VWS). Mijn voorstel is om in elk geval de concrete vragen zoveel mogelijk te behandelen, en daarnaast voor zover de tijd het toelaat gezamenlijk te reflecteren op de abstractere/algemenere vragen.

4. Verslaglegging

De (secretaris van de) CvT maakt een intern verslag van proces en resultaten van deze tussentijdse evaluatie. Het RIVM krijgt de gelegenheid feitelijke onjuistheden te corrigeren. De samenvatting van dit verslag wordt als paragraaf opgenomen in het jaarverslag van de CvT over 2020.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Department of Public Health

Erasmus MC

P.O. Box 2040

3000 CA Rotterdam

Netherlands

Tel. +31107038460

5.1.2e @erasmusmc.nl< 5.1.2e @erasmusmc.nl>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

[www.rivm.nl<https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.rivm.nl%2F&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193712390&sdata=H7YMc9BG%2FZUvjSGNVycTHYpEp0AbZgi8udsGRwFSRIU%3D&reserved=0>](https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.rivm.nl%2F&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193712390&sdata=H7YMc9BG%2FZUvjSGNVycTHYpEp0AbZgi8udsGRwFSRIU%3D&reserved=0) De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[www.rivm.nl/en<https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.rivm.nl%2F&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193712390&sdata=WpqTjtCKwt3RFR0WGdGs1illlQzuGIQHR5SrShZEedl%3D&reserved=0>](https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.rivm.nl%2F&data=02%7C01%7Cj.mackenbach%40erasmusmc.nl%7C9ac0a589f50f423346e008d86f9c4140%7C526638ba6af34b0fa532a1a511f4ac80%7C0%7C0%7C637382064193712390&sdata=WpqTjtCKwt3RFR0WGdGs1illlQzuGIQHR5SrShZEedl%3D&reserved=0) Committed to health and sustainability